

ANTONÍN RANDA.

8. července 1834 narodil se v Bystřici nad Úhlavou Antonín Randa, 6. října 1914 zemřel v Praze, prožil bohatý život, vyplněný prací, která byla soustředěna především na pěstění právní vědy a na její vyučování. Sto let tedy uplynulo od Randova narození, bezmála dvacet let od jeho smrti. Jsou to data, která zpravidla znamenají, že mizí význam osobnosti a že slábne vzpomínka. To platí zvýšenou měrou o našich dobách přeplněných událostmi i změnami všeho života a sociálního řádu: Jen výjimečné osobnosti překonávají tyto zákony lidské zkušenosti. Jestliže Randovo životní dílo dosud je středem živé pozornosti, jestliže vzpomínka naň dosud nevybledla a jestliže ti, kdo vzpomínají, pokládají za svou povinnost oživovati tuto vzpomínku a obracet k Randovi pozornost těch, kteří ho nepoznali, pak je to jasným důkazem, že Randa náležel k výjimečným zjevům a že ze života přešel do historie. Je to důkazem, že jako vědecký pracovník, jako akademický učitel, jako organisátor vědeckého snažení, vysokých škol a právnictví vůbec, vykonal Randa dílo, které má význam mimořádný.

České právnictvo bude pietně vzpomínati na Randu tohoto roku, zejména 8. července, kdy slavíme památku jeho narození, a dne 6. října, kdy vrací se datum jeho smrti. Právnická fakulta Karlovy university, jejímž předním členem a seniorem Randa byl po několik desetiletí, uctívá jeho památku Památníkem, v němž se stal pokus zhod-

notiti vědeckou osobnost Randovu i některé rysy jeho soukromého života a jenž shromáždil četné příspěvky nejen vědeckých pracovníků domácích z oborů, které byly doménou Randovou, nýbrž i jeho ctitelů z ciziny. V říjnu tohoto roku uctí celá universita Karlova památku Randovu akademickou slavností. Jak se dovídá právnická veřejnost česká, bude vzpomenuo památky Randovy i v cizině. Zejména bratrská Jugoslavie, v níž Randa se těší velké úctě, chystá se vzpomenuo Randových jubileí způsobem nikoliv obyčejným.

J a n K r č m á ř.

K zákonu č. 108/1933 o ochraně cti.*)

Univ. prof. Dr. A. M i ř i č k a.

I.

Zákonodárce uvažující o úpravě trestních norem, jimiž má býti chráněn určitý právní statek, musí ovšem důkladně uvážit, o jaký právní statek jde, zda vůbec trestní ochrany potřebuje i zasluhuje, do jaké míry a jakými prostředky má mu tato ochrana býti poskytnuta. To platí arci také o ochraně cti.

Tu předně se vynořuje otázka, co je vlastně č e s t. Nehodlám zde reprodukovati a rozbírat četné definice cti, které z různých stran byly konstruovány. Také by to nemělo významu. Pro zákonodárce stačí, uvědomí-li si, že čest, jako statek požívající trestní ochrany, může býti pojímána se dvojí stránky: jednak se stránky vnější, s hlediska objektivního, jako význam člověka v sociálním životě, ve společnosti, tedy jako v á ž n o s t, které po ž í v á v o č í c h j i n ý c h o s o b, a jednak se stránky vnitřní, s hlediska subjektivního, jako vlastní vědomí člověka o své h o d n o t ě.

Zda má čest býti chráněna proti útokům po obou stránkách výše vytčených, tedy zejména také jako vědomí člověka o vlastní hodnotě, je věcí kriminálně politické úvahy. Vnější znakem, že zákonodárce chce chrániti čest také po

*) Předneseno ve společné schůzi Právnické jednoty v Praze a Československé společnosti pro právo trestní, konané dne 26. dubna 1934.